

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG NGHIÊN CỨU TÁC PHẨM KINH ĐIỂN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU GIẢNG DẠY TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN TRONG KỶ NGUYÊN MỚI

★ PGS, TS BÙI XUÂN QUỲNH

Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng

- **Tóm tắt:** Bài viết phân tích làm rõ ý nghĩa của tác phẩm kinh điển, tính tất yếu và yêu cầu đặt ra đối với việc nghiên cứu tác phẩm kinh điển trong giai đoạn hiện nay. Từ đó đưa ra các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin, gồm: nâng cao nhận thức và trách nhiệm của giảng viên; đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp giảng dạy; đẩy mạnh nghiên cứu cơ bản gắn với đấu tranh tư tưởng lý luận; tích cực ứng dụng thành tựu khoa học công nghệ hiện đại.
- **Từ khóa:** Tác phẩm kinh điển; triết học Mác - Lênin; giảng dạy.
- **Ngày nhận:** 09-5-2025; **Ngày thẩm định:** 15-5-2025; **Ngày duyệt đăng:** 15-6-2025.

1. Mở đầu

Trong kỷ nguyên mới, yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đặt ra nhiệm vụ nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển nhằm phục vụ hiệu quả công tác giảng dạy triết học Mác - Lênin. Việc nghiên cứu sâu sắc và vận dụng sáng tạo các tư tưởng kinh điển không chỉ góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, mà còn giúp đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên phát triển mới.

2. Nội dung

2.1. Tính tất yếu nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng yêu

cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin trong kỷ nguyên mới

Nghiên cứu tác phẩm kinh điển là vấn đề có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với cán bộ nghiên cứu, giảng dạy lý luận chính trị. Bởi vì nội dung cốt lõi của các tác phẩm kinh điển của C.Mác, Ph.Ăngghen, V.I.Lênin là “tài sản vô giá” của kho tàng tư tưởng nhân loại, là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng ta. Đó là cơ sở lý luận của mô hình, mục tiêu, con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, sự nghiệp đổi mới của cách mạng Việt Nam trong kỷ nguyên mới. Nghiên cứu tác phẩm kinh điển có chất lượng giúp cho giảng viên hiểu sâu sắc hơn bản chất của các quan điểm lý luận từ “nền

gốc” gắn với điều kiện, hoàn cảnh ra đời. Nó cũng giúp cho giảng viên nắm chắc được sự phát triển của từng luận điểm, tư tưởng qua mỗi giai đoạn lịch sử. Thông qua đó giảng viên thấy được phương pháp nhìn nhận, xem xét đánh giá, cách khái quát rút ra các luận điểm, các tư tưởng của các nhà kinh điển. Việc nghiên cứu các tác phẩm kinh điển giúp cho chúng ta thấy được bản lĩnh, dũng khí đấu tranh cũng như nội dung, cách thức các nhà kinh điển đấu tranh với sự tấn công của chủ nghĩa duy tâm, tôn giáo, chủ nghĩa duy vật siêu

hình từ mọi phía của các trào lưu tư tưởng cơ hội, xét lại, của giai cấp tư sản ở giai đoạn cực thịnh. Từ đó, đặt ra nhận thức, trách nhiệm của mỗi chúng ta trong việc kế thừa, bảo vệ và phát triển chủ nghĩa Mác ở hiện tại. Tất cả những điều trên giúp củng cố vững chắc kiến thức, thể

giới quan, phương pháp luận cho mỗi giảng viên đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin trong kỷ nguyên mới.

Trong suốt hành trình 30 năm bôn ba tìm đường cứu nước, giải phóng dân tộc, Nguyễn Tất Thành - Nguyễn Ái Quốc đã tiếp cận với rất nhiều tư tưởng song các tư tưởng đó đều chưa đáp ứng được khát vọng, lý tưởng cứu nước của Người. Tháng 7-1920, khi đọc “Sơ thảo lần thứ nhất luận cương về các vấn đề dân tộc và thuộc địa” của Lênin đăng trên Báo L’Humanite (Báo Nhân đạo) của Đảng Xã hội Pháp), Hồ Chí Minh cảm động vì đã tìm được con đường cứu nước, Người nói: Luận cương của Lênin làm cho tôi rất cảm động, phấn khởi,

sáng tỏ, tin tưởng biết bao! Tôi vui mừng đến phát khóc lên. Ngồi một mình trong buồng mà tôi nói to lên như đang nói trước quần chúng đông đảo: “Hỡi đồng bào bị đọa đầy đau khổ. Đây là cái cần thiết với chúng ta, đây là con đường giải phóng chúng ta!”¹. Bản thân Người là một tấm gương mẫu mực của tinh thần học tập, tự học tập suốt đời, tấm gương mẫu mực trong đọc, nghiên cứu tác phẩm kinh điển của chủ nghĩa Mác. Không chỉ dừng lại ở việc đọc để tiếp thu kiến thức theo kiểu hòm ếch sách,

Người đã biên soạn bài giảng, trực tiếp giảng dạy, hệ thống hóa, khái quát hóa trong các bài viết, bài nói nhằm truyền bá, bổ sung, phát triển chủ nghĩa Mác ở Việt Nam như: “Đường Kách mệnh”, “Thường thức Chính trị”, “Duy vật biện chứng và duy vật lịch sử”, v.v.. Đồng thời, vận dụng một cách sáng

tạo để tiến hành cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Học tập và tiếp nối Hồ Chí Minh, trong suốt tiến trình cách mạng Việt Nam, các thế hệ cán bộ, đảng viên nhất là đội ngũ cán bộ nghiên cứu, giảng dạy lý luận chính trị, giảng dạy triết học Mác - Lênin đã không ngừng đọc, nghiên cứu, khai thác tư tưởng của các nhà kinh điển từ các tác phẩm gốc và vận dụng vào thực tiễn cách mạng Việt Nam, tiến hành sự nghiệp đổi mới đất nước, thu được những “Thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử”. Nghiên cứu tác phẩm kinh điển trở thành vấn đề nhu cầu tự thân, thường xuyên, tất yếu.

Vậy tại sao lại đặt vấn đề nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng

Nghiên cứu tác phẩm kinh điển là vấn đề có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với cán bộ nghiên cứu, giảng dạy lý luận chính trị. Bởi vì nội dung cốt lõi của các tác phẩm kinh điển của C.Mác, Ph.Ăngghen, V.I.Lênin là “tài sản vô giá” của kho tàng tư tưởng nhân loại, là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng ta.

yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin trong kỷ nguyên mới? Nói cách khác, kỷ nguyên mới của dân tộc đặt ra vấn đề gì để chúng ta cần tiếp tục nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển? Kỷ nguyên là một giai đoạn lịch sử được đánh dấu bởi những đặc điểm quan trọng hoặc sự kiện có ảnh hưởng lớn đến sự phát triển của xã hội - văn hóa - chính trị - tự nhiên. Theo Tổng Bí thư Tô Lâm, kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam, đó là kỷ nguyên phát triển, kỷ nguyên giàu mạnh dưới sự lãnh đạo, cầm quyền của Đảng Cộng sản, xây dựng thành công nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa, dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh, sánh vai với các cường quốc năm châu. Mọi người dân đều có cuộc sống ấm no, hạnh phúc, được hỗ trợ phát triển, làm giàu; đóng góp ngày càng nhiều cho hòa bình, ổn định, phát triển của thế giới, hạnh phúc của nhân loại và văn minh toàn cầu. Ưu tiên hàng đầu trong kỷ nguyên mới là thực hiện thắng lợi các mục tiêu chiến lược đến năm 2030, Việt Nam trở thành nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; đến năm 2045 trở thành nước xã hội chủ nghĩa phát triển, có thu nhập cao². Như vậy, kỷ nguyên mới là một bước ngoặt cách mạng, đặt ra những yêu cầu mới về mặt lý luận. Bởi vì, mọi cuộc cách mạng đều được bắt đầu bằng cuộc cách mạng tư tưởng. Tuy nhiên, tư tưởng của các tác phẩm kinh điển là lý luận của thực tiễn cũ, của giai đoạn lịch sử thời kỳ các nhà kinh điển sống. Vậy, nó có phải là những vấn đề lý luận cũ, và lý luận cũ đó vô giá trị đối với kỷ nguyên mới không? Câu trả lời của thực tiễn rõ ràng là không. Những giá trị trường tồn của chủ nghĩa Mác - Lênin, thế giới quan, phương pháp luận duy vật biện chứng vẫn là kim chỉ nam cho kỷ nguyên mới.

Đặc biệt, là ở thời điểm mang tính bước ngoặt cách mạng, chuyển giao từ kỷ nguyên này sang kỷ nguyên khác, và tốc độ phát triển bứt phá trong kỷ nguyên mới đặt ra yêu cầu sự phát triển mới về lý luận. Lý luận mới giữ vững, không bị chệch hướng xã hội chủ nghĩa, định hướng cho mục tiêu phát triển và cách thức, con đường để sự phát triển đúng hướng, nhanh, mạnh và bền vững. Sự phát triển lý luận mới không có cách nào khác vẫn phải tiếp tục dựa trên cơ sở lý luận, thế giới quan, phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin. Tác phẩm kinh điển của chủ nghĩa Mác - Lênin, được xây dựng trên nền tảng của phương pháp duy vật biện chứng và duy vật lịch sử, luôn là kim chỉ nam cho sự phát triển. Từ đó cho thấy, tất yếu phải nghiên cứu toàn bộ các tác phẩm kinh điển của chủ nghĩa Mác - Lênin. Các tác phẩm như: “Biện chứng của tự nhiên”, “Chống Duy linh”, “Tur bản”, “Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản”, “Bút ký triết học”, “Nhà nước và cách mạng”, “Thà ít mà tốt”, “Thanh đảng”, v.v.. không chỉ có giá trị lịch sử mà luôn là những nguyên lý khoa học tất yếu vận dụng vào việc giải quyết các vấn đề hiện thực của kỷ nguyên mới của dân tộc Việt Nam. Đó cũng là yêu cầu đối với giảng dạy triết học Mác - Lênin để có tính hấp dẫn, thuyết phục hơn.

Tư tưởng trong các tác phẩm kinh điển đã nghiên cứu hàng trăm năm qua, với rất nhiều nhà khoa học, nhà cách mạng, đã được đúc rút thành hệ thống giáo khoa, giáo trình, được khái quát, luận giải trong các bài viết. Vậy, có cần phải tốn thời gian, công sức tiếp cận từ tác phẩm gốc không? Sao không tiếp cận từ những sản phẩm nghiên cứu hiện tại đã có? Điều này, có phần đúng, song chưa đủ. Bởi, những sản phẩm đó là sự khái quát theo những mục tiêu, đáp ứng ở từng thời điểm lịch sử, từng đối tượng. Mặt

khác, đó là kết quả của những nghiên cứu có tính chủ quan nhất định, dễ tam sao thất bản. Cho nên, đòi hỏi phải tích cực, nghiên cứu trực tiếp các tác phẩm kinh điển, hiểu rõ ngọn nguồn của nó. Có như thế mới tránh được việc sử dụng tác phẩm kinh điển theo kiểu lý luận giáo điều, tầm chương, trích cú, trích dẫn lại không hiểu bản chất luận điểm. Chỉ có nghiên cứu trực tiếp tác phẩm kinh điển, mới thấy hết được lý luận, tinh thần biện chứng sinh động. Từ đó mới có thể vận dụng trong giảng dạy triết học Mác - Lênin, đưa triết học Mác - Lênin vào soi rọi thực tiễn những vấn đề về mục tiêu, quy luật phát triển, những mối quan hệ lớn hay những đột phá tháo gỡ “điểm nghẽn”, “vừa chạy, vừa xếp hàng” trong tình, gọn bộ máy.

Kỷ nguyên mới của dân tộc Việt Nam gắn liền với bối cảnh thế giới, với sự phát triển như vũ bão của khoa học công nghệ, nhất là công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo. Những thành tựu của khoa học công nghệ, chuyển đổi số cho phép tiếp cận, khai thác các tác phẩm kinh điển thuận lợi, dễ dàng từ nền tảng số. Cần nội dung nào, luận điểm nào chỉ gõ từ khóa tìm kiếm là ra. Vậy, có cần tiếp tục đọc nghiên cứu tác phẩm kinh điển gốc không? Chủ nghĩa Mác - Lênin nói chung, triết học Mác - Lênin nói riêng là khoa học về những quy luật chung nhất của mối liên hệ, sự vận động, phát triển của thế giới, là khoa học trừu tượng, định tính. Do đó, không thể chỉ có sử dụng trí tuệ nhân tạo trong tìm kiếm, suy luận một cách máy móc trên cơ sở những câu lệnh, thuật toán để có thể hiểu rõ và tạo dựng nền gốc kiến thức vững chắc cho giảng viên, người nghiên cứu. Nghiên cứu tư tưởng kinh điển không có cách nào khác là cần phải đọc kỹ các trước tác của các ông để chất lọc cho mình và ứng dụng vào trong thực tiễn. Tuy nhiên, cần phải khai thác sử dụng tối đa

các thành tựu khoa học công nghệ hiện đại để khai thác, nghiên cứu tư tưởng kinh điển hiệu quả nhất.

Nghiên cứu các tác phẩm kinh điển Mác - Lênin sẽ góp phần quan trọng củng cố lập trường, bản lĩnh chính trị, tư tưởng, kiên định với mục tiêu, lý tưởng cách mạng, tích cực đấu tranh, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Thực tiễn hoạt động nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin trong thời gian vừa qua, và những yếu tố tác động, yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong kỷ nguyên mới đã và tiếp tục đặt ra tính tất yếu và cấp thiết của vấn đề.

2.2. Yêu cầu và giải pháp nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin trong kỷ nguyên mới

Yêu cầu nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin trong kỷ nguyên mới

Thứ nhất, nghiên cứu tác phẩm kinh điển đứng trên lập trường giai cấp công nhân, có tính Đảng sâu sắc. Đây là yêu cầu có tính định hướng cho toàn bộ các hoạt động nghiên cứu các tác phẩm kinh điển và giảng dạy triết học Mác - Lênin. Các tác phẩm kinh điển đó là hệ thống lý luận về những quy luật chung nhất, là thế giới quan, phương pháp luận khoa học và cách mạng. Song trước các vấn đề của thực tiễn, nếu không đứng vững trên lập trường giai cấp công nhân, không có tính Đảng sâu sắc sẽ dẫn đến rơi vào chủ nghĩa cơ hội, xét lại. Đặc biệt là việc áp dụng đưa lý luận, phương pháp luận chung đó vào để giải quyết những vấn đề cụ thể, những hoạt động cụ thể của các khoa học khác sẽ không tránh khỏi sự chung chung, trừu tượng thiếu hiệu quả. Do đó, trong nghiên cứu, trong giảng dạy cần phải luôn xem xét,

có thái độ quan điểm nhất nguyên duy vật, không lập lờ, kết hợp, chấp ghép một cách tùy tiện vô nguyên tắc. Trong đọc, nghiên cứu tác phẩm cần phân định rõ đâu là tư tưởng của các nhà kinh điển, đâu là tư tưởng của các đại biểu triết học khác được trích dẫn, sử dụng. Giảng viên phải có niềm tin vững chắc vào giá trị của chủ nghĩa Mác - Lênin và phải nỗ lực tiếp thu, nghiên cứu một cách nghiêm túc các tác phẩm kinh điển. Đồng thời truyền cảm hứng đến học viên, khuyến khích phát huy tính chủ động, sáng tạo, qua đó tự tìm tòi, tự nghiên cứu các giá trị cốt lõi của tác phẩm kinh điển, không chỉ dừng lại ở việc tiếp thu kiến thức một cách thụ động.

Thứ hai, nghiên cứu tác phẩm kinh điển phải nắm vững các nguyên tắc phương pháp duy vật biện chứng và duy vật lịch sử. Các nguyên tắc khách quan, toàn diện, lịch sử - cụ thể, phát triển và nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn cần phải được quán triệt sâu sắc, đồng bộ. Để giúp cho mỗi giảng viên có cái nhìn đúng đắn, chân thực và toàn diện nội dung các tư tưởng và sự phát triển của tư tưởng cũng như giá trị lịch sử, giá trị hiện thực của nó. Trên cơ sở đó, vận dụng những nội dung tư tưởng khai thác trong các tác phẩm kinh điển vào giảng dạy triết học Mác - Lênin ở từng chuyên đề, chủ đề bài giảng phù hợp, hiệu quả.

Thứ ba, nghiên cứu tác phẩm kinh điển phải gắn chặt với mục tiêu, chương trình mô hình đào tạo của từng chuyên ngành, gắn với việc

giảng dạy, nghiên cứu khoa học và đấu tranh tư tưởng, lý luận. Đây là yêu cầu đặt ra về tính mục đích cụ thể của việc nghiên cứu đối với từng cán bộ, giảng viên, học viên ở từng chuyên ngành, từng bộ môn cụ thể. Bởi, hệ thống các tác phẩm kinh điển rất đồ sộ, tính trừu tượng, tính khái quát, tính hàn lâm học thuật rất cao viết bằng các thứ tiếng Đức, Nga được dịch qua tiếng Việt. Mỗi chúng ta không thể đọc toàn bộ các tác phẩm kinh điển được. Do đó, trên cơ sở nội dung chương trình giảng dạy, tùy theo từng chủ đề, chuyên đề bài giảng hoặc vấn đề nghiên

cứu khoa học của cá nhân để xác định đọc, nghiên cứu tác phẩm kinh điển nào cho phù hợp. Quá trình đọc cần đối chiếu, liên hệ với các tác phẩm khác, cần bảo đảm toàn diện song có trọng tâm, trọng điểm gắn với mục tiêu nghiên cứu đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học của mình.

Thứ tư, nghiên cứu tác phẩm kinh điển gắn chặt với việc vận dụng, bảo vệ, bổ sung và phát triển các tư tưởng triết học Mác - Lênin. Việc nghiên cứu tác phẩm kinh điển không chỉ dừng lại để nắm vững kiến thức, hiểu sâu sắc nguồn gốc của vấn đề hay củng cố lập trường, bản lĩnh, niềm tin vào lý luận khoa học, cách mạng. Việc nghiên cứu đòi hỏi luôn phải gắn liền với thực tiễn sinh động trên các lĩnh vực của đời sống xã hội, nhất là lĩnh vực mà mỗi chúng ta đảm nhiệm. Từ đó, vận dụng linh hoạt, sáng tạo vào hoạt động thực tiễn giảng dạy, nghiên cứu khoa học và đấu tranh tư tưởng, lý luận. Trong giảng dạy, cần phải liên hệ chặt chẽ với các vấn

đề của đất nước, bảo vệ Tổ quốc với xu thế mới của thời đại, của kỷ nguyên mới. Chủ nghĩa Mác - Lênin về bản chất là một học thuyết phát triển, là hệ thống mở, không phải là giáo điều, khép kín. Điều này được Ph.Ăngghen khẳng định trong bức thư gửi nhà văn người Mỹ Phloren-xơ Ken-li-vi-sne-vét-xcai-a, ngày 27 tháng giêng năm 1887: “Lý luận của chúng tôi là lý luận của sự phát triển, chứ không phải là một giáo điều mà người ta phải học thuộc lòng và lặp lại một cách máy móc”³. V.I.Lênin cũng nhấn mạnh “Chính vì chủ nghĩa Mác không phải là một giáo điều chết cứng, một học thuyết nào đó đã hoàn thành hẳn, có sẵn đâu vào đấy, bất di bất dịch, mà là một kim chỉ nam sinh động cho hành động, chính vì thế nó không thể không phản ánh sự biến đổi mạnh mẽ của điều kiện sinh hoạt xã hội”⁴. Vì vậy, quá trình nghiên cứu, vận dụng đồng thời là quá trình bổ sung và phát triển tư tưởng các nhà kinh điển cho phù hợp thực tiễn.

Giải pháp nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin trong kỷ nguyên mới

Nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin trong kỷ nguyên mới cần được tiến hành đồng bộ, toàn diện các giải pháp, biện pháp. Trước hết, cần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng, đặc biệt là đội ngũ cán bộ, giảng viên chuyên ngành triết học. Đây là giải pháp cơ bản, quyết định toàn bộ hoạt động nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin trong kỷ nguyên mới. Theo đó, cấp ủy, chỉ huy các cấp và toàn thể đội ngũ cán bộ giảng viên, quản lý giáo dục cần nghiên cứu, quán triệt sâu sắc quan điểm của Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, Nghị quyết số

29-NQ/TW và Kết luận số 51-KL/TW ngày 30/5/2019 của Ban Bí thư *Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*. Quán triệt sâu sắc và cụ thể hóa các quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp đổi mới công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị trong đó trọng tâm là các tác phẩm kinh điển, và định hướng của công tác tư tưởng, lý luận trong Nghị quyết số 32-NQ/TW ngày 26/5/2014 của Bộ Chính trị *Về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị cho cán bộ lãnh đạo, quản lý*, Nghị quyết số 37-NQ/TW, ngày 9/10/2014 của Bộ Chính trị *Về công tác lý luận và định hướng nghiên cứu đến năm 2030*. Kiên trì thế giới quan, phương pháp luận khoa học và các giá trị cốt lõi của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Nâng cao hiệu quả đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch; uốn nắn những nhận thức lệch lạc. Quán triệt và cụ thể hóa tinh thần nghiên cứu cơ bản trong nghị quyết số 57, ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị *Về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia*. Tập trung đẩy mạnh nghiên cứu các khoa học cơ bản như triết học Mác - Lênin làm nền gốc cho các khoa học và những nghiên cứu ứng dụng. Từ đó, nhận thức sâu sắc của việc tiếp tục khẳng định và cụ thể hóa những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các giá trị bền vững phù hợp với thực tiễn của Việt Nam; chỉ rõ vấn đề cần bổ sung, phát triển. Tiếp tục nghiên cứu có hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh, làm rõ sự bổ sung, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin của Hồ Chí Minh và của Đảng ta qua 40 năm đổi mới. Các chủ thể cần nhận thức đúng đắn vị trí, vai

trò, tính tất yếu và nội dung, cách thức cần nghiên cứu. Từ nhận thức đúng đến xác định ý chí quyết tâm và đề cao trách nhiệm thực hiện theo cương vị, chức trách, nhiệm vụ của mình, nhất là đội ngũ cán bộ, giảng viên giảng dạy triết học Mác - Lênin.

Thứ hai, đổi mới chương trình, nội dung, hình thức phương pháp giảng dạy triết học Mác - Lênin trong kỷ nguyên mới cần đảm bảo hài hòa giữa yêu cầu về kiến thức cơ bản và kiến thức vận dụng. Đây là giải pháp quan trọng đối với nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển. Bởi mọi hoạt động của con người đều có tính hướng đích. Nếu như trong chương trình, nội dung giảng dạy không đòi hỏi những nghiên cứu cơ bản thì không kích thích, đòi hỏi việc tìm tòi nghiên cứu các tác phẩm kinh điển. Theo đó, cần tiếp tục đổi mới, thường xuyên rà soát cập nhật, điều chỉnh, bổ sung nội dung, chương trình đào tạo. Gắn kết chặt chẽ, tích hợp giữa nhà trường với đơn vị, đào tạo theo chức vụ với trình độ học vấn, bảo đảm tính hệ thống, kế thừa, liên thông giữa các trình độ đào tạo. Khắc phục triệt để sự trùng lặp, giao thoa về nội dung giữa các môn học, cấp học, bậc học. Đồng thời, bảo đảm dung lượng kiến thức, thời gian nhất định của từng môn học, tránh tuyệt đối hóa môn học này hoặc môn học khác. Cách tiếp cận chương trình, nội dung giảng dạy đối với các lớp chuyên ngành bảo đảm tính toàn diện các nội dung triết học Mác - Lênin và có nội dung bắt buộc việc đọc nghiên cứu tác phẩm kinh điển.

Kết hợp chặt chẽ giữa đổi mới nội dung, hình thức tổ chức và phương pháp đào tạo theo hướng hiện đại, thiết thực, hiệu quả. Tiếp tục đổi mới nội dung giảng dạy triết học Mác - Lênin gắn với nâng cao chất lượng nghiên cứu các tác phẩm kinh điển. Đa dạng hóa các hình

thức tổ chức nghiên cứu tác phẩm kinh điển trên lớp, giảng dạy trực tuyến, xêmina, trao đổi, thông tin chuyên đề, tọa đàm khoa học, sinh hoạt học thuật, tham quan, bài tập. Đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy học, kết hợp giữa truyền thống và ứng dụng các phương pháp giảng dạy hiện đại từ thành tựu của Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Sử dụng, phát huy có hiệu quả các phương tiện dạy học, các phần mềm, ứng dụng, kết hợp với phát huy ý thức, trách nhiệm, tích cực, chủ động, sáng tạo của giảng viên, học viên nâng cao chất lượng tự học, tự nghiên cứu tác phẩm kinh điển.

Thứ ba, tiếp tục đột phá đẩy mạnh nghiên cứu cơ bản, nâng cao chất lượng các công trình khoa học; tăng cường đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Kết hợp chặt chẽ giáo dục, đào tạo với nghiên cứu khoa học là vấn đề mấu chốt trong việc thúc đẩy nghiên cứu cơ bản từ các tác phẩm kinh điển và vận dụng vào giảng dạy triết học Mác - Lênin. Hoạt động nghiên cứu khoa học cần đẩy mạnh nghiên cứu cơ bản, kết hợp chặt chẽ với nghiên cứu ứng dụng. Nội dung cần tập trung vào chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Quán triệt những quan điểm, tư tưởng mới trong Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng. Những vấn đề thực tiễn phát triển của đất nước, an ninh quốc phòng, công tác đảng, công tác chính trị... Cần làm rõ cơ sở lý luận của các vấn đề trên từ các tác phẩm kinh điển. Từ đó, hướng vào khai thác, tổ chức tốt các hoạt động nghiên cứu khoa học, nâng cao chất lượng các sản phẩm khoa học từ nghiên cứu cơ bản các tác phẩm kinh điển phục vụ cho đào tạo. Tích cực mở rộng quan hệ, tăng cường hợp tác với các cơ sở đào tạo lý luận chính trị trong tiếp cận, giao lưu, hội thảo, tọa đàm khoa học để có thể chia sẻ nội

dung, phương pháp, kinh nghiệm được nhiều nhất liên quan đến tác phẩm kinh điển. Phát huy vai trò hội đồng khoa học, đội ngũ nhà khoa học trong nghiên cứu khoa học cơ bản từ tác phẩm kinh điển và đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Thứ tư, đầu tư hệ thống hạ tầng cơ sở, trang thiết bị kỹ thuật và tích cực ứng dụng thành tựu của khoa học công nghệ hiện đại trong nghiên cứu tác phẩm kinh điển. Trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên của chuyển đổi số trên tất cả các lĩnh vực. Do đó, cần đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị công nghệ giúp cho đội ngũ cán bộ, giảng viên có điều kiện ứng dụng khoa học công nghệ vào tìm kiếm, khai thác, tiếp cận tác phẩm kinh điển từ bản gốc, hoặc các bản dịch được hệ thống, đồng bộ và tiện dụng nhất. Người nghiên cứu có thể tiếp cận sách giấy, sách điện tử hoặc các phần mềm tra cứu để đọc sách mọi lúc, mọi nơi trong mọi điều kiện hoàn cảnh. Có thể trang bị hệ thống ở các phòng học chuyên dụng, giảng đường để tạo điều kiện kết nối thuận lợi trong giảng dạy, trao đổi tác phẩm, xêmina những nội dung giảng dạy có liên quan.

3. Kết luận

Trong kỷ nguyên mới, với sự vận động, phát triển mới về chất, việc nâng cao chất lượng

nghiên cứu tác phẩm kinh điển đáp ứng yêu cầu giảng dạy triết học Mác - Lênin là yêu cầu tất yếu và cấp bách. Đây không chỉ là nhiệm vụ của các nhà nghiên cứu, giảng viên mà còn là trách nhiệm của toàn Đảng, nhằm bảo vệ, phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin và vận dụng sáng tạo những tư tưởng đó vào sự nghiệp đổi mới, đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, là cơ sở cho việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Quán triệt và thực hiện tốt các yêu cầu, giải pháp nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển vào giảng dạy triết học Mác - Lênin sẽ trực tiếp củng cố, bồi dưỡng chính đội ngũ giảng viên có kiến thức vững vàng từ nền gốc, có khả năng phân tích, tổng hợp và ứng dụng lý luận vào thực tiễn xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, góp phần quyết định hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học và cách mạng trong việc đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực, nhân tài của Đảng, Nhà nước... Nâng cao chất lượng nghiên cứu tác phẩm kinh điển không chỉ là vấn đề học thuật mà còn là một nhiệm vụ chính trị, văn hóa và xã hội, thực hiện thắng lợi mục tiêu xây dựng xã hội giàu mạnh, công bằng, dân chủ, văn minh và hạnh phúc trong kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc ❖

¹ Hồ Chí Minh: “Con đường dẫn tôi đến Chủ nghĩa Lênin”, *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 12, tr.562.

² “Tổng Bí thư Tô Lâm trao đổi chuyên đề “Kỷ nguyên phát triển mới - Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam”, trên <https://www.tapchiconsan.org.vn>, ngày 25/11/2024, truy cập ngày 02/4/2025.

³ C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 1999, tập 36, tr.796.

⁴ V.I.Lênin: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2005, tập 20, tr.103.